

**Komunikat z 351. posiedzenia
Komisji Nadzoru Finansowego w dniu 25 kwietnia 2017 r.**

1. W trzysta pięćdziesiątym pierwszym posiedzeniu Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) wzięli udział:
 - Pan Marcin Pachucki – Zastępca Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego¹,
 - Pan Filip Światała – Zastępca Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego,
 - Pan Piotr Nowak – Przedstawiciel Ministra Finansów²,
 - Pan Armen Artwich – Przedstawiciel Ministra Rozwoju³,
 - Pan Andrzej Kaźmierczak – Członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego,
 - Pan Zdzisław Sokal – Przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Komisja jednogłośnie wyraziła zgodę na powołanie:
 - Pana **Zbigniewa Pusza** na stanowisko Prezesa Zarządu **Pocztowego Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych**,
 - Pana **Zbigniewa Pusza** na stanowisko Prezesa Zarządu **Pocztowego Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie S.A.**
3. Komisja jednogłośnie wydała nową **Rekomendację H** dotyczącą systemu kontroli wewnętrznej w bankach.

Rekomendacja ta stanowi zbiór dobrych praktyk w zakresie systemu kontroli wewnętrznej, które przedstawiają oczekiwania KNF wobec banków w zakresie postępowania zgodnego z przepisami dotyczącymi zasad funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w banku.

Uwzględniając istotne zmiany, jakie nastąpiły w otoczeniu regulacyjnym od ostatniej nowelizacji rekomendacji w 2011 r. (w zakresie krajowych przepisów prawa i rekomendowanych standardów oraz rozwiązań międzynarodowych, w tym zwłaszcza europejskich), w aktualnej jej wersji zastosowanie ma podejście uwzględniające w szczególności następujące uwarunkowania:

- system kontroli wewnętrznej jest traktowany jako odrębny system względem systemu zarządzania ryzykiem oraz jest oparty na odrębnym zbiorze mechanizmów kontrolnych zapewniających osiągnięcie ustawowo określonych celów systemu kontroli wewnętrznej,
- system kontroli wewnętrznej jest ujęty w ramach tzw. modelu trzech linii obrony, gdzie we wszystkich tych liniach mają być przypisane odpowiednie mechanizmy kontrolne oraz niezależne monitorowanie ich przestrzegania,

- została wprowadzona nowa koncepcja funkcji kontroli, która ma posłużyć wzmocnieniu jej funkcjonowania w bankach,
- wzmocniona jest pozycja komórki ds. zgodności jako kluczowego (obok funkcji kontroli) elementu zapewniania zgodności w banku,
- wzmocniona jest pozycja komórki audytu wewnętrznego jako trzeciej linii obrony,
- zastosowanie ma zasada proporcjonalności, poprzez dopuszczenie określonych wyłączeń dla banków spółdzielczych, zaznaczenie roli wytycznych banku zrzeszającego zarządzającego systemem ochrony instytucjonalnej (albo jednostki zarządzającej tym systemem ochrony) oraz wskazanie konkretnych oczekiwań dla komórek audytu usytuowanych w systemach ochrony.

Postanowienia rekomendacji mają pierwszeństwo w stosowaniu przed postanowieniami w zakresie kontroli wewnętrznej banków, o których mowa w innych rekomendacjach i wytycznych Komisji.

Komisja oczekuje, że rekomendacja zostanie wprowadzona nie później niż do dnia 31 grudnia 2017 r.

[Tekst rekomendacji H dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach](#)

4. Komisja zapoznała się z uzupełnioną **metodyką wyliczania dodatkowego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka związanego z kredytami walutowymi**.

Potrzeba wyznaczenia dodatkowego wymogu kapitałowego z tego tytułu wskazana została przez Komitet Stabilności Finansowej, choć już wcześniej Komisja Nadzoru Finansowego wprowadziła obowiązek utrzymywania podwyższonego poziomu kapitałów przez banki szczególnie zaangażowane w kredyty walutowe. Przedmiotowa metodyka rozszerzona została o zasady pozwalające przypisać odpowiedni poziom narzutu kapitałowego poszczególnym kategoriom ryzyka: operacyjnego, zbiorowego niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców oraz rynkowego. Uzupełniający, dodatkowy wymóg kapitałowy zapewni zatem kompleksowe pokrycie ryzyk związanych z kredytami walutowymi.

Aktualnie stosowana metodyka uzupełniona została o:

- ryzyko operacyjne – w odniesieniu do ryzyka postępowania (w zakresie ryzyka prawnego),
- ryzyko zbiorowego niewykonania zobowiązania – w odniesieniu do ryzyka koncentracji geograficznych i wielkościowych,
- ryzyko rynkowe – ryzyko otwartych pozycji walutowych w bankach (z zastrzeżeniem, że skala aktualnie otwartych pozycji jest śladowa, należy ją jednak monitorować i w sytuacji wzrostu istotności tego ryzyka nałożyć dodatkowe wymogi kapitałowe).

Wnioski i propozycje działań nadzorczych:

- banki w efekcie otrzymają indywidualne, ale wynikające z jednolitej dla wszystkich banków metodyki, decyzje odnośnie utrzymania odpowiedniego poziomu funduszy własnych i współczynników kapitałowych, uwzględniające profile ryzyka portfeli kredytowych i jakość zarządzania, a także nowe elementy tj. ryzyko operacyjne i ryzyko zbiorowego niewykonania zobowiązania,
 - zgodnie z zaproponowaną modyfikacją metodyki, w odniesieniu do ekspozycji na ryzyko rynkowe, należy monitorować skalę otwartych pozycji walutowych.
5. Komisja, na podstawie art. 167 ust. 1 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, jednogłośnie **cofnęła zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej** przez **HFT Brokers Dom Maklerski S.A.**, w związku z naruszeniem przez HFT Brokers Dom Maklerski S.A. art. 395 ust.1 w związku z art. 395 ust. 3 Rozporządzenia CRR nr 575/2013, § 14 ust. 1, § 24 ust. 1 i 5, § 25 oraz § 28 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 września 2012 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków technicznych i organizacyjnych dla firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, i banków powierniczych oraz warunków szacowania przez dom maklerski kapitału wewnętrznego, § 8 ust. 1 oraz § 83 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 września 2012 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych.

Komisja nadała decyzji rygor natychmiastowej wykonalności oraz wyznaczyła w decyzji termin zakończenia prowadzenia działalności maklerskiej przez HFT Brokers Dom Maklerski S.A. na dwa miesiące od dnia doręczenia decyzji o cofnięciu zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej, co nastąpiło we wtorek, 25 kwietnia 2017 r. **Termin zakończenia działalności przypada na dzień 26 czerwca 2017 r.**

HFT Brokers Dom Maklerski S.A. prowadzi działalność maklerską w zakresie oferowania instrumentów finansowych i uzasadnione jest podanie do publicznej wiadomości informacji o utracie przez ww. podmiot statusu prawnego, który legitymował go do wykonywania powyższych czynności. Jest to uzasadnione potrzebą ochrony inwestorów, do których HFT Brokers Dom Maklerski S.A. kierował oferty nabycia instrumentów finansowych, jak również koniecznością poinformowania emitentów, dla których HFT Brokers Dom Maklerski S.A. prowadził ewidencję obligacji, iż podmiot ten nie będzie więcej uprawniony do wykonywania takich usług. Jednocześnie podanie powyższej informacji do publicznej wiadomości ma na celu poinformowanie klientów, dla których HFT Brokers Dom Maklerski S.A. świadczy usługi przechowywania lub rejestrowania instrumentów finansowych, o potrzebie przeniesienia ich aktywów do innego uprawnionego podmiotu.

6. Komisja, na podstawie art. 96 ust. 1 pkt 1 ustawy o ofercie, jednogłośnie nałożyła na **Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A.** karę pieniężną w wysokości **750 tysięcy złotych**, wobec stwierdzenia, że Spółka nie wykonała obowiązku informacyjnego określonego w art. 56 ust. 1 pkt 1 ustawy o ofercie, ponieważ nie przekazała Komisji Nadzoru Finansowego, spółce prowadzącej rynek regulowany i do publicznej wiadomości informacji poufnej powstałej najpóźniej w dniu 14 lipca 2014 roku o wynikach przeprowadzonego testu na utratę wartości aktywów Grupy ORLEN Lietuva, skutkujących koniecznością dokonania odpisów aktualizujących, które miały istotny wpływ na wyniki finansowe emitenta za I półrocze 2014 roku.

Komunikat

7. Komisja, po rozpatrzeniu wniosku Compensa Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group (Compensa TUnŻ), jako następcy prawnego Benefia Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group (Benefia TUnŻ), jednogłośnie uchyliła w całości decyzję z dnia 26 września 2014 r. nakładającą na Benefia TUnŻ karę pieniężną w wysokości 1 miliona 500 tysięcy złotych za naruszenie art. 30 ust. 1 i art. 153 *ustawy o działalności ubezpieczeniowej* w ramach działalności inwestycyjnej prowadzonej w okresie od października 2010 r. do lipca 2012 r. i nałożyła na Compensa TUnŻ karę pieniężną w wysokości **1 miliona 100 tysięcy złotych** za naruszenie art. 30 ust. 1 i art. 153 *ustawy o działalności ubezpieczeniowej* w ramach działalności inwestycyjnej prowadzonej w okresie od października 2010 r. do lipca 2012 r.

Benefia TUnŻ inwestowała m.in. w obligacje i akcje podmiotów powiązanych osobowo i kapitałowo, o niskim kapitale zakładowym, które powstały i wyemitowały obligacje w krótkim czasie przed dokonaniem inwestycji i brak było wiarygodnych analiz ich sytuacji finansowej. Niejednokrotnie nabywano wszystkie wyemitowane przez dany podmiot papiery wartościowe lub instrumenty finansowe z opcją wykupu poprzez wydanie obligacji nowej emisji. W niektórych przypadkach brak było zabezpieczenia inwestycji lub wartość zabezpieczeń nie była wystarczająca z punktu widzenia standardów inwestycyjnych zakładów ubezpieczeń. Lokowano także środki finansowe w instrumenty, które nie były dopuszczone do obrotu zorganizowanego czy w akcje i obligacje tych samych podmiotów. Inwestycje były dokonywane z naruszeniem zasady maksymalizacji bezpieczeństwa i rentowności lokat przy zachowaniu płynności lokowanych środków oraz z naruszeniem obowiązujących w zakładzie ubezpieczeń regulacji wewnętrznych. Decyzje dotyczące inwestycji zostały podjęte przez członków zarządu Benefia TUnŻ.

Podstawą uchylenia decyzji z dnia 26 września 2014 r. było wejście w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, która m.in. uchyliła dotychczas obowiązującą ustawę o działalności

ubezpieczeniowej, w oparciu o którą prowadzone było postępowanie administracyjne w I instancji.

Z kolei na wysokość nałożonej kary pieniężnej wpływ miała wysokość składki przypisanej brutto za 2015 r., która uległa obniżeniu w stosunku do składki przypisanej brutto za 2014 r. (branej pod uwagę przy wydawaniu decyzji w I instancji) oraz aktywna współpraca Compensy TUnŻ w toku postępowania administracyjnego prowadzonego na podstawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Organ nadzoru nakładając karę pieniężną w wysokości **1 miliona 100 tysięcy złotych** złotych wyraża przekonanie, że taka kara pieniężna skłoni Compensę TUnŻ do przestrzegania w przyszłości przepisów prawa.

8. Komisja jednogłośnie podjęła decyzję o skreśleniu **Katarzyny Anny Gójskiej** z rejestru agentów firm inwestycyjnych, z którymi firmy inwestycyjne zawarły umowę agencyjną, na podstawie art. 79 ust. 9 pkt 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

9. Komisja zapoznała się:

- z raportem na temat procesu badania i oceny nadzorczej (BION) domów maklerskich w 2016 r.,
- z informacją na temat sytuacji finansowej PTE w 2016 r.,
- z informacją na temat stanu implementacji przez zakłady ubezpieczeń „Rekomendacji dot. badania adekwatności produktu”.
- z informacją na temat stanu implementacji przez zakłady ubezpieczeń „Rekomendacji dot. systemu zarządzania produktem”,
- z raportem o stanie sektora ubezpieczeń po IV kwartałach 2016 r.,
- z planami finansowymi zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji na 2017 r.

10. Kolejne posiedzenia KNF są zaplanowane na:

- 16 maja 2017 r.,
- 30 maja 2017 r.,
- 13 czerwca 2017 r.,
- 27 czerwca 2017 r.,
- 18 lipca 2017 r.,
- 1 sierpnia 2017 r.,
- 29 sierpnia 2017 r.,
- 12 września 2017 r.,
- 26 września 2017 r.,
- 10 października 2017 r.

¹ Pan M. Pachucki nie brał udziału w omawianiu i głosowaniu sprawy opisanej w pkt. 7 komunikatu.

² Pan P. Nowak nie brał udziału w omawianiu i głosowaniu sprawy opisanej w pkt. 8 komunikatu.

³ Pan A. Artwich nie brał udziału w omawianiu i głosowaniu spraw opisanych w pkt. 2, 5, 6, 7 i 8 komunikatu.